

Брюксел, 24.3.2022 г.
COM(2022) 139 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

Пътна карта на Комисията за подобряване на европейската финансова архитектура за развитие и доклад за напредъка за 2021 г.

Настоящият документ е отговорът на Комисията на заключенията на Съвета относно укрепването на европейската финансова архитектура за развитие, приети на 14 юни 2021 г., в които Съветът прикани Комисията да представи пътна карта за изпълнението на целите и препоръките, съдържащи се в заключенията, и да докладва ежегодно за постигнатия напредък. Целта на пътната карта за подобряване на финансовата архитектура е да се разширят въздействието, ефективността и видимостта на европейската финансова архитектура за развитие чрез:

- утвърждаване на стабилно управление на политиката на ЕС;
- насърчаване на засилената координация;
- изграждане на по-приобщаваща финансова архитектура;
- осигуряване на по-голяма видимост и влияние на ЕС и неговите държави членки в рамките на подхода „Екип Европа“.

В документа се акцентира върху действията, които са от компетентността на Комисията в сътрудничество с върховния представител на ЕС/заместник-председател (ВП/ЗП). Освен това в настоящия доклад е представено състоянието на изпълнението на тези действия към края на 2021 г.

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ФИНАНСОВА АРХИТЕКТУРА

1.1 Контекст

ЕС и неговите държави членки традиционно са най-големият донор на помощ за развитие в света, като през 2020 г. на тях се падат около 46 % от световната помощ (66,8 млрд. евро)¹. Помощта на ЕС е от съществено значение за изкореняването на бедността, намаляването на уязвимостта и неравенството и подпомагането на държавите партньори да постигнат целите за устойчиво развитие (ЦУР) и целите на Парижкото споразумение.

Публичните ресурси обаче не са достатъчни за справяне с мащаба на постоянно нарастващите нужди за постигане на ЦУР. В резултат на това ЕС и неговите държави членки все по-често излизат извън рамките на по-традиционните канали за помощ и използват официалната помощ за развитие (ОПР) за генериране на допълнителни източници на финансиране, по-специално чрез привличане на частен капитал. Поради тази причина те все по-често работят в сътрудничество с финансови институции и разчитат в по-голяма степен на иновативни финансови инструменти, като използват публични средства за стимулиране на инвестициите, например чрез смесено финансиране или чрез гаранции.

По такъв начин европейската финансова архитектура за развитие се усложни с годините поради появата на тези нови инструменти и нарастващия брой участници в нея, в това число Комисията, ВП/ЗП, държавите — членки на ЕС, и националните им финансови институции и организации в областта на развитието, както и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Освен това Комисията работи усилено и с различни международни финансови

¹ Европейска комисия (2021 г.), „Екип Европа“, водещият световен донор през 2020 г., увеличи официалната помощ за развитие на 66,8 милиарда евро, 13 април 2021 г.

участници. Всички те работят за постигане на ЦУР, но имат специфични приоритети и начини на намеса, като предлагат различни силни страни и сравнителни предимства, особено по отношение на географски, секторен или финансов опит.

Пандемията от COVID-19 доведе до още по-неотложно справяне с предизвикателствата пред развитието и следователно до по-спешно укрепване на европейската финансова архитектура за развитие. Икономическите последици от COVID-19 изостриха необходимостта от финансиране и оказаха драматично въздействие върху държавите — партньори на ЕС, което доведе до обрат в постигнатия през годините напредък в осъществяването на ЦУР. През 2020 г. годишният недостиг на финансиране на ЦУР в развиващите се страни се оценява на 3,7 трилиона евро². Повече от всякога са необходими мащабни инвестиции, за да се преодолее този недостиг. Всички източници на финансиране (публични/частни, национални/международни), съчетани с ефективни политически реформи, трябва да бъдат ефикасно използвани с цел възстановяване, без никой да бъде изоставен. Ето защо финансирането за устойчиво развитие ще бъде от решаващо значение за мобилизирането на международен и вътрешен частен капитал за финансиране на инвестиции в устойчива инфраструктура.

Освен това на фона на сериозните глобални геополитически предизвикателства и нарастващата роля на нововъзникващи донори ЕС се нуждае от нов подход за популяризиране на модела си на развитие, основан на ценности и ориентиран към човека, както и за защита и насърчаване на политическите, икономическите и свързаните със сигурността интереси на ЕС по света.

С оглед на тези глобални предизвикателства пред развитието **европейската финансова архитектура за развитие трябва да бъде още по-ефективна, ефикасна, съгласувана и въздействаща. Засилената координация чрез подхода „Екип Европа“ е по-важна от всякога, за да се избегнат разпокъсани действия и да се осигурят по-добро взаимодействие и ефикасност.** Това включва също така по-добро оползотворяване на дългогодишния опит на различните участници и когато е възможно, обединяване на финансови ресурси с цел по-голямо въздействие и засилената мобилизация на инвестициите от частния сектор.

Освен това подобрената европейска финансова архитектура за развитие със **засилено управление на политиката е от първостепенно значение за укрепване на ролята на ЕС като глобален фактор и може да изиграе решаваща роля по отношение на геополитическите ни амбиции, по-специално за насърчаване на стратегическите ни интереси и ценности по света.** Европейската финансова архитектура за развитие следва да доведе до по-добро взаимно допълване между помощта, инвестициите за развитие, програмата за реформи и дипломатията. **Само по този начин европейската финансова архитектура за развитие може да увеличи в максимална степен използването на съществуващите ресурси за ОПР и да ускори капиталовите потоци към областите на най-голяма необходимост, да увеличи въздействието върху развитието и да направи по-видими усилията на целия ЕС и на неговите държави членки за постигане на ЦУР.**

² ОИСР (2020 г.), [Глобална перспектива за финансиране на устойчивото развитие за 2021 г.: Нов начин за инвестиране в полза на хората и планетата](#), OECD Publishing, Париж.

В настоящия документ са очертани редица действия, които Комисията възнамерява да предприеме за укрепване на европейската финансова архитектура за развитие. Докладът показва и важните стъпки, които вече са предприети в тази посока. В това отношение стартирането през декември 2021 г. на стратегията „Global Gateway“ (Глобален портал)³ и нейният пакет за инвестиции „Global Gateway Африка — Европа“⁴ са ключово отражение на новата среда и указват бъдещото развитие на начина, по който ЕС ще осъществява външната си дейност през следващите години. Подкрепен от основан на ценности подход, Global Gateway е план за мащабни инвестиции в развитието на инфраструктурата по света с цел укрепване на цифровите, транспортните и енергийните мрежи чрез устойчиви и висококачествени проекти. Чрез него се предлагат сигурност и еднакви условия на конкуренция за инвеститорите и предприятията, както и високи равнища на прозрачност и стандарти, за да се постигнат трайни социални и икономически ползи за хората.

Освен това Инструментът за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) — Глобална Европа⁵ (с общ бюджет от 79 млрд. евро) и Инструментът за предприсъединителна помощ III⁶ (14 млрд. евро), приет през 2021 г., са важни ориентири, които ще бъдат от основно значение за подобряване на настоящата финансова архитектура. Те водят до съществени подобрения по отношение на опростяването, стратегическото насочване на политиката на ЕС, като също така осигуряват стимули за по-добра стратегическа и геополитическа координация между европейските участници и увеличават потенциала за привличане на капитал от частния сектор, така че да се постигне трансформиращо въздействие на място.

И накрая, имайки предвид огромния недостиг на финансиране за ЦУР, Комисията съвсем наскоро обяви покана за представяне на предложения с оглед на създаването на експертна група на високо равнище, която ще ѝ представи препоръки за по-нататъшно ускоряване на притока на частен капитал към държавите с ниски и средни доходи.

1.2 Подновяване на дискусиите относно начините за подобряване на европейската финансова архитектура за развитие

Дискусиите относно начините за подобряване на европейската финансова архитектура за развитие се водят повече от десетилетие⁷ на различни нива и с участието на различни групи заинтересовани страни. През 2018 г. Комисията прие съобщението „Към по-ефективна финансова архитектура за инвестиции извън Европейския съюз“⁸, в което се изтъкват някои от недостатъците на съществуващата структура и са очертани първоначални мерки за нейното подобряване.

³ Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и ЕИБ относно [Global Gateway](#), 1 декември 2021 г., JOIN(2021) 30 final.

⁴ Европейска комисия (2022 г.), [ЕС — Африка: Пакет за инвестиции по линия на Global Gateway](#), 18 февруари 2022 г.

⁵ Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1—78).

⁶ Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III) (ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1).

⁷ Вж. например Camdessus, M (2010), [European Investment Bank's external mandate 2007-2013 Mid-Term Review](#) — Report and recommendations of the Steering Committee of “wise persons”, EIB Publishing, Люксембург.

⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета и ЕИБ [„Към по-ефективна финансова архитектура за инвестиции извън Европейския съюз“](#), 12 септември 2018 г., COM (2018) 644 final.

След доклада от 2019 г. на експертната група на високо равнище⁹ и проучването от 2021 г. за осъществимост¹⁰ относно вариантите за укрепване на бъдещата европейска финансова архитектура за развитие, в заключенията на Съвета от юни 2021 г.¹¹ се подчертава значението на укрепването и подобряването на настоящата институционална структура на европейската финансова архитектура за развитие (Status Quo+) и се подчертава **„необходимостта европейската финансова архитектура за развитие да стане по-ефективна, ефикасна, насочена към развитието, съгласувана и видима, в съответствие с принципа „политиката на първо място“ и със стратегическите интереси и ценности на ЕС“**. Съветът също така постигна съгласие, че финансовата архитектура на ЕС **„следва да се основава на отворена, съвместна и приобщаваща структура, работа с всички европейски банки за развитие и финансови институции въз основа на съответните им национални, секторни или финансови експертни познания, добавена стойност и ресурси“**.

В заключенията си Съветът подчерта необходимостта от „мобилизиране на устойчивото финансиране от частния сектор“. Въпреки че частният сектор традиционно не е в центъра на инвестиционните стратегии за развитие, все повече се налага мнението, че неговият принос е от решаващо значение за финансирането за развитие (в допълнение към ограничените ресурси на публичния сектор) и за насърчаването на устойчиви работни места и растеж в държавите партньори.

Съветът прикани ЕИБ и ЕБВР „да продължат систематичното задълбочаване на координацията си както на стратегическо, така и на техническо равнище“, „да осъществяват координация с други глобални финансови институции, функциониращи в държавите, в които те извършват дейността си“, както и „да засилят сравнителните си предимства във финансирането за развитие, да избягват фрагментацията и да увеличат в максимална степен въздействието си върху развитието“. В по-общ план Съветът призовава всички европейски участници в областта на развитието да засилят сътрудничеството си.

Съветът прикани Комисията да представи пътна карта за подобряване на европейската финансова архитектура за развитие. Наред с това Съветът посочи следните области за постигане на подобрения: координация и насочване на политиката от страна на Комисията при прилагането на политиката на ЕС за развитие, като се предоставят повече стимули за съфинансиране и споделяне на риска; засилване на ролята на стратегическия съвет на ЕФУР+; опростяване на достъпа до финансиране; укрепване на приобщаването; подкрепа за по-малките участници в тяхната оценка по стълбове; подпомагане на създаването на канали за проекти чрез техническа помощ; укрепване на подхода „Екип Европа“ с цел повишаване на видимостта на общата ангажираност.

⁹ Експертна група на високо равнище във връзка с европейската финансова архитектура за развитие (2019 г.), [Европа в света — бъдещето на европейската финансова архитектура за развитие](#), Генерален секретариат на Съвета на ЕС, Брюксел.

¹⁰ Бележка от Генералния секретариат на Съвета до делегациите на ЕС по повод [проучване за осъществимост относно вариантите за укрепване на бъдещата европейска финансова архитектура за развитие — общ преглед](#), 14 април 2021 г., GSC(2021) 6961/1/21 REV 1.

¹¹ Заключения на Съвета относно [укрепването на европейската финансова архитектура за развитие](#), 14 юни 2021 г., GSC(2021) 9462/1/21 REV 1.

Вж. също заключенията на Съвета относно [укрепването на европейската финансова архитектура за развитие](#), 5 декември 2019 г., GSC(2019) 14434/19.

1.3 Инициативи, ръководени от партньорски институции, за засилване на сътрудничеството между тях

Европейската финансова архитектура за развитие обхваща множество участници (вж. приложението за временен списък).

В съответствие с посочените по-горе обсъждания и въз основа на извлечените поуки европейските участници в областта на развитието се стремят да засилят сътрудничеството си чрез различни инициативи. Държавите членки, техните национални банки и организации за развитие, европейските и международните финансови институции си партнират в рамките на различни мрежи в зависимост от обсега им на намеса, стратегически приоритети, интереси и нужди.

Заинтересованите страни са обединени в няколко инициативи в зависимост от тяхното естество/обхват и с различни степени на сътрудничество:

- **Асоциация на европейските финансови институции за развитие (EDFI)**¹² (1992 г.): обединява финансовите институции за развитие (ФИР) (включително някои членове от държави извън ЕС), чийто мандат е да подпомагат частния сектор. Създадено е и дружество за управление на европейските финансови институции за развитие (EDFI MC).
- **Засилено партньорство**¹³ (2016 г.): включва Комисията, три държавни банки за развитие и една агенция за развитие (всички с извършена оценка по стълбове).
- **Мрежа от специалисти**¹⁴ (2007 г.): съставена предимно от европейски организации за сътрудничество за развитие, за които се извършва оценка по стълбове (включително някои членове от държави извън ЕС), които съсредоточават усилията си върху изграждането на капацитет и предоставянето на техническа помощ.

Успоредно с това през **2012 г. беше подписан и меморандумът за разбирателство**¹⁵ **между ЕИБ и ЕБВР** заедно с Комисията, който доведе до редовни координационни срещи между банките. С него също така беше проправен пътят към „Рамковото споразумение за сътрудничество по проекти“, сключено от двете банки през октомври 2021 г. (вж. по-долу).

Графиката по-долу¹⁶ предоставя ориентируваща и неизчерпателна визуална информация за съществуващите инициативи за сътрудничество, ръководени от държавите членки и финансовите институции за развитие:

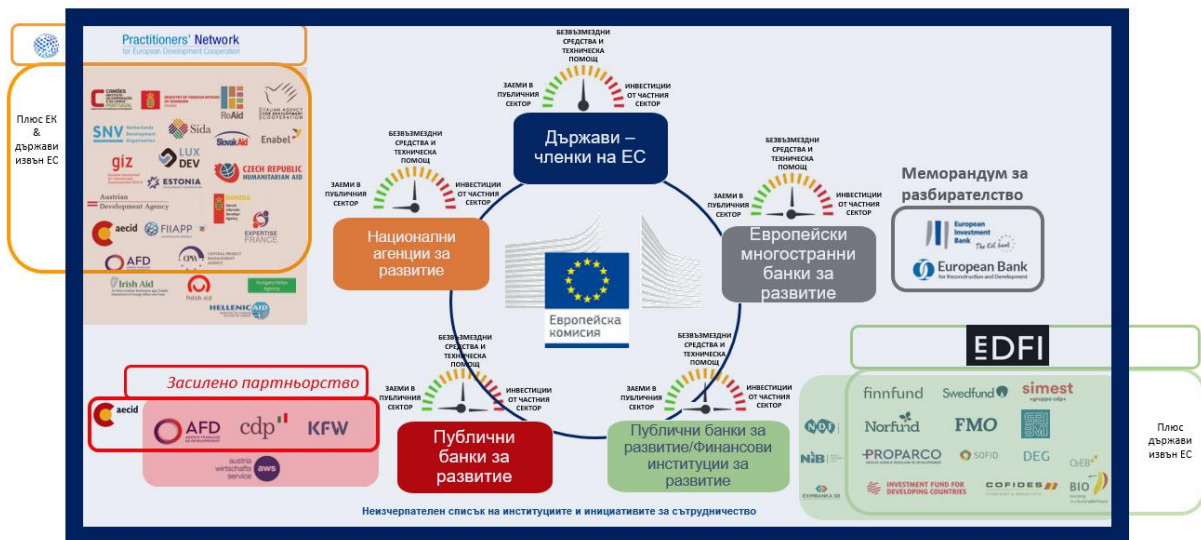
¹² 15 членове: Bio (Белгия), CDC (Обединено кралство), COFIDES (Испания), DEG (Германия), Finnfund (Финландия), FMO (Нидерландия), IFU (Дания), Norfund (Норвегия), OeEB (Австрия), Proparco (Франция), SBI/BMI (Белгия), SIFEM (Швейцария), Sace Simest (Италия), SOFID (Португалия), Swedfund (Швеция).

¹³ AFD, KfW, CDP, AECID и Европейската комисия.

¹⁴ **Членове:** ADA (Австрия), AECID (Испания), AICS (Италия), AFD (Франция), Британски съвет (Обединено кралство), Camoes (Португалия), CPVA (Литва), CzechAid (Чехия), Enabel (Белгия), Expertise France (Франция), FIAPP (Испания), GIZ (Германия), LuxDev (Люксембург), SlovakAid (Словакия), Sida (Швеция), SNV (Нидерландия), RoAid (Румъния); **Асоциирани участници:** Danida (Дания), FCDO (Обединено кралство), Министерство на външните работи (Естония) и Министерство на външните работи (Нидерландия); **Наблюдател:** Комисията. Мрежата от специалисти предоставя обратна връзка относно политиките от гледна точка на практикуващите специалисти.

¹⁵ [Меморандум за разбирателство между Европейската комисия, ЕИБ и ЕБВР \(2012 г.\) по отношение на сътрудничеството извън Европейския съюз](#), Брюксел.

¹⁶ За пълния списък направете справка в приложението.

Други инициативи включват например инициативата за взаимно доверие¹⁷ на ЕИБ/KfW/AFD или рамката на ЕИБ и ЕБВР за процедурите за възлагане на обществени поръчки. Редица инициативи за съфинансиране бяха стартирани и от партньорски институции¹⁸.

¹⁷ ЕИБ, KfW, AFD — дейности по съфинансиране и обединяване на ресурси за оценка и мониторинг на проекти, обмен на информация и консултации.

¹⁸ Като например „Механизъм за взаимодействие в областта на изменението на климата“, сред участниците в който понастоящем са: AFD, ЕИБ, CDC, DEG, PROPARCO, BIO, Finnfund, COFIDES, Norfund, OeEB, SIFEM, Swedfund, „Европейски финансови партньори“; участници са ЕИБ и 13 ФИП от ЕС: Bio, CDC, COFIDES, DEG, Finnfund, FMO, IFU, PROPARCO, Norfund, SBI-BMI, Swedfund, SIFEM и OeEB, или механизъм за приятелство (PROPARCO — Франция, FMO — Нидерландия и DEG — Германия).

Промени през 2021 г. сред европейските финансови институции

През ноември 2021 г. ЕИБ и ЕБВР докладваха съвместно на Съвета за действията, предприети като последващи стъпки във връзка със заключенията на Съвета относно укрепването на европейската финансова архитектура за развитие¹⁹.

Освен това ЕИБ и ЕБВР отскоро планират стратегически насоки, които биха могли да окажат въздействие върху европейската финансова архитектура за развитие:

- ЕБВР обмисля евентуално ограничено и постепенно разширяване на операциите си спрямо избрани държави, за което следва да бъде взето решение на годишното заседание на Съвета на гуверньорите през май 2022 г.
- Що се отнася до ЕИБ, нейният Съвет на директорите одобри създаването на глобален клон — ЕИБ Глобал — за всички операции извън ЕС, който започна да функционира през януари 2022 г.

Финансовите институции напоследък се стремят да засилят координацията и съвместните дейности. Сред последните примери може да се посочат:

- **ЕБВР и Асоциацията на европейските финансови институции за развитие подписаха меморандум за разбирателство** (февруари 2021 г.) с цел ускоряване на сътрудничеството между европейските ФИР със силен акцент върху частния сектор, по-специално чрез обмен на знания и съфинансиране.
- Членовете на засиленото партньорство стартираха инициатива за съфинансиране, наречена „Платформа за финансиране „Екип Европа“ (май 2021 г.), с цел укрепване на ефективното сътрудничество между тях, по-специално чрез общи процедури и започването на общи проекти. През 2022 г. AECID, AFD, CDP и KfW ще стартират рамка за съфинансиране като част от платформата.
- ЕБВР и ЕИБ сключиха „**Рамково споразумение за сътрудничество по проекти**“ (октомври 2021 г.), което осигурява рамка за засилено сътрудничество по съвместни проекти и платформи за финансиране извън Европейския съюз. Рамката има за цел да обхване всички видове структури за дългово финансиране в частния или публичния сектор.

1.4 Предишни усилия на Комисията за подобряване на европейската финансова архитектура за развитие

В съответствие със споменатите по-горе обсъждания и въз основа на извлечените поуки през годините Комисията въведе значителни подобрения в европейската финансова архитектура за развитие. Ключова стъпка напред беше стартирането през 2016—2017 г. на **Европейския план за външни инвестиции**²⁰ и на **Европейския фонд за устойчиво развитие (ЕФУР)**²¹, които се основават на добре установените механизми на ЕС за смесено финансиране²² и

¹⁹ Бележка от Генералния секретариат на Съвета до делегациите на ЕС относно [европейската финансова архитектура за развитие — съвместен доклад на ЕИБ и ЕБВР](#), 25 ноември 2021 г., GSC(2021) 14398/21.

²⁰ ЕПИ обединява в цялостен подход три допълващи се стълба (финансиране за привличане на допълнителни ресурси чрез смесено финансиране и гаранция от ЕФУР, техническа помощ, инвестиционен климат). Вж. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и ЕИБ „[Засилване на европейските инвестиции за създаване на заетост и растеж: към втора фаза на Европейския фонд за стратегически инвестиции и нов Европейски план за външни инвестиции](#)“, 14 септември 2016 г., COM(2016) 581 final.

²¹ Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета от 26 септември 2017 г. за създаване на Европейския фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), гаранция от ЕФУР и Гаранционен фонд на ЕФУР (ОВ L 249, 27.9.2017 г., стр. 1).

²² Регионални механизми: Платформа за инвестиции в Африка, Карибски инвестиционен механизъм, Механизъм за инвестиции в Тихоокеанския басейн, Механизъм за инвестиции в Азия, Механизъм за инвестиции за Централна Азия, Механизъм за инвестиции в Латинска Америка, Платформа за инвестиции в рамките на политиката за съседство и Инвестиционна рамка за Западните Балкани. От тематична гледна точка: инициативите за финансиране на селското стопанство и на електрификацията — agriFI и electriFI.

предлагат нова **бюджетна гаранция** от страна на ЕС за покриване на инвестициите в африканските държави и в държавите, попадащи в обхвата на политиката на съседство на ЕС, като се използва експертният опит на съответните публични и частни участници, за да се подпомогне привличането на инвестиции от частния сектор въз основа на три допълващи се стълба. **Инвестиционната рамка за Западните Балкани** също е добър пример за засилен диалог и сътрудничество, тъй като обединява държавите бенефициери, Комисията, държавите членки и европейски и международни финансови институции.

Следва да се спомене по-специално **Платформата на ЕС за смесено финансиране в областта на външното сътрудничество (EUBEC)**²³, стартирана от Комисията през 2012 г. с цел оптимизиране на функционирането на механизмите за съчетаване на безвъзмездни средства и заеми в областта на външната дейност.

Комисията също така установи редовни стратегически **диалози на високо равнище** с европейски и международни финансови институции (напр. ЕИБ, ЕБВР, Групата на Световната банка, Международния валутен фонд, Азиатската банка за развитие, Междуамериканската банка за развитие) за обсъждане на съвместни политически и стратегически цели.

През 2015 г. Комисията стартира инициативата за засилена координация и сътрудничество с ЕИБ, ЕБВР, Групата на Световната банка и Международния валутен фонд с цел засилване на въздействието и съгласуването на политиките. Тя включва съвместни мисии в конкретни държави, обхванати от политиката за съседство и разширяване, и съвместна работа в ключови сектори, като енергийната ефективност и инвестициите в областта на климата.

Важно нововъведение беше направено и през 2020 г., точно когато пандемията от COVID-19 постави външната дейност на ЕС на изпитание. Мащабът на кризата изискваше обединяване на усилията, ресурсите и експертния опит от страна на всички европейски участници. ЕС лансира **подхода „Екип Европа“**²⁴, който позволи да се предложи значителна колективна подкрепа на държавите — партньори на ЕС, като им се предостави хуманитарна помощ, като се подкрепят техните системи за здравеопазване, водоснабдяване и канализация и се преодолеят негативните социално-икономически последици. Реакцията на ЕС и на неговите държави членки на кризата с COVID-19 в рамките на подхода „Екип Европа“²⁵ демонстрира мащаба и видимостта, които могат да бъдат постигнати в резултат на съвместна работа. Подобно тясно сътрудничество следва да бъде източник на вдъхновение за засилена координация между ЕС и неговите държави членки в сътрудничеството им със страните — партньори на ЕС.

²³ Европейска комисия (2019 г.), [Платформа на ЕС за смесено финансиране в областта на външното сътрудничество](#).

²⁴ „Екип Европа“ е подход, който се основава на приноса на Европейския съюз и съчетава ресурси, мобилизирани от държавите — членки на ЕС, и от финансови институции, като същевременно се зачитат правомощията и процедурите за вземане на решения на ЕС, включително правилата за гласуване, установени с Договорите на ЕС. Подходът „Екип Европа“ разчита на ЕС, на неговите държави членки, техните финансови институции, включително националните банки за развитие и изпълнителните агенции, както и на ЕИБ и ЕБВР. Той се прилага и в страните партньори на ЕС, включително чрез делегациите на ЕС, за да се улесни координацията на ЕС на място.

²⁵ Съвместно съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно [действията на ЕС за глобално реагиране на COVID-19](#), 8 април 2020 г., JOIN(2020) 11 final.

2. ПЪТНА КАРТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ФИНАНСОВА АРХИТЕКТУРА ЗА РАЗВИТИЕ

2.1 Цели

Пътната карта на Комисията има за цел да подобри европейската финансова архитектура за развитие чрез надграждане на подхода „Екип Европа“. Комисията се стреми да осигури по-ефективна, ефикасна, координирана, основана на политиката, приобщаваща и видима европейска финансова архитектура за развитие. Подобна подобрена финансова архитектура е необходима, за да се създават инициативи за промяна, да се стимулират публичните инвестиции в държавите партньори и да се гарантира, че те имат каталитичния и демонстрационен ефект, необходим за привличането на частни инвеститори, включително да се насърчи процъфтяването на частния сектор, които са от ключово значение за разкриването на устойчиви работни места и за растеж.

Пътната карта почива на констатациите от проучването за осъществимост и препоръките в доклада на експертната група, на свързания с него доклад на Комисията²⁶, както и на различни неофициални документи или документи за изразяване на позиция, представени от финансовите институции. Тя се основава също на признатия успех на подхода „Екип Европа“ и на усилията за координация между финансовите институции на ЕС.

Освен това в нея се разглежда европейската финансова архитектура за развитие в по-широк международен контекст, в който координацията и взаимното допълване с международните заинтересовани страни могат да допринесат за подобряване на международната финансова архитектура.

Предложените подобрения целят постигането на следните четири цели:

Утвърждаване на стабилно управление на политиката на ЕС

По-ефективната европейска финансова архитектура за развитие изисква още по-стабилно управление на политиката на ЕС. Необходимо е да се засили съгласуваността на действията на финансовите институции с целите на външната политика на ЕС, така че да се постигне максимално въздействие на дейностите на ЕС в трети държави върху развитието и съответствието им със стратегическите интереси на ЕС.

Насърчаване на засилената координация

Европейската финансова архитектура за развитие следва да се основава на засилената координация, като се използва разнообразието на всички участници в нея, така че да се постигне „единно действие“ и да се повиши съгласуваността на действията на ЕС в страните партньори за по-голяма ефективност и трансформиращо въздействие върху развитието, като същевременно се привлекат частни инвеститори.

Изграждане на по-приобщаваща финансова архитектура

Европейската финансова архитектура за развитие следва да бъде приобщаваща и да дава възможност за участие на всички заинтересовани финансови институции за развитие, включително на по-малките и средните партньори.

²⁶ [Доклад на Комисията до Съвета относно препоръките на групата на високо равнище от експерти във връзка с европейската финансова архитектура за развитие](#), 31 януари 2020 г., COM(2020) 43 final.

Осигуряване на по-голяма видимост и влияние на действията на ЕС и на държавите членки в рамките на подхода „Екип Европа“

По-голямата видимост по света на действията на ЕС и на държавите членки изисква по-силно популяризиране на „марката на ЕС“, включително чрез подхода „Екип Европа“ и приноса за създаването на новата марка „Global Gateway“. Това е необходимо, за да се гарантира, че усещането за ролята на ЕС в света съответства на мащаба на оказваната от него подкрепа. Значителното дялово участие на ЕС в международните финансови институции изисква по-съгласуван и последователен „глас на ЕС“ за по-ефективна защита на стратегическите му интереси.

2.2 Мерки

В подкрепа на тези цели в пътната карта подробно са описани конкретните мерки, които Комисията предлага, за да се постигнат четирите цели. Те се превръщат в конкретни мерки, произтичащи от приетите наскоро ИССРМС — Глобална Европа и други стратегически документи, като намират израз и в допълнителни действия, които допринасят съответно за подобренията в стратегическото насочване, координацията, приобщаването и видимостта.

2.2.1 ИССРМС — Глобална Европа и други стратегически документи

По-ясна насока и ориентация на политиката

Както беше посочено по-горе, засиленото управление на политиката и насоките за нейното развитие са от съществено значение за увеличаване в максимална степен на въздействието на външната дейност на ЕС и за гарантиране на силен принос към постигането на общите политически цели и задачи. В регламентите за **ИССРМС — Глобална Европа** и **Инструмента за предприєдинителна помощ (ИПП П)** се посочват приоритетите, които ЕС има за цел да подкрепи, и се уточняват целите за извършване на разходи в области като климата, миграцията и принудителното разселване на населението или човешкото развитие. В **Съобщението за Global Gateway**²⁷ бяха предоставени допълнителни насоки за справяне с неотложните глобални предизвикателства — от изменение на климата и опазване на околната среда до засилване на цифровизацията, подобряване на сигурността на общественото здраве, повишаване на конкурентоспособността на ЕС и подсигуряване на световните вериги на доставки. В **„ЕС — Африка: Пакет за инвестиции по линия на Global Gateway“**²⁸, чието начало беше поставено на срещата на върха между ЕС и Африканския съюз през февруари 2022 г., допълнително се уточняват приоритетите за ангажираност в Африка в подкрепа на силно, приобщаващо, екологосъобразно и цифрово възстановяване и трансформация. И накрая, **Стратегията на ЕС за сътрудничество в Индийско-Тихоокеанския регион** (септември 2021 г.) дава основата за инвестиции в региона на Азия и Тихоокеанския басейн. Що се отнася до съседните на ЕС държави, новите резултати от Източното партньорство и Съвместното съобщение относно подновеното партньорство с Южното съседство, както и двата съпътстващи **икономически и инвестиционни планове** имат за цел да стимулират дългосрочното възстановяване на тези региони и тяхната икономическа конвергенция с ЕС.

²⁷ Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и ЕИБ относно [Global Gateway](#), 1 декември 2021 г., JOIN(2021) 30 final.

²⁸ Европейска комисия (2022 г.), [ЕС — Африка: Пакет за инвестиции по линия на Global Gateway](#), 18 февруари 2022 г.

Принципът „политиката на първо място“ е залегнал в ИССРМС — Глобална Европа и в ИПП III. Това означава, че всички външни действия на ЕС, включително тези, обхванати от бюджетните гаранции на ЕС, трябва да са в подкрепа на приоритетите на политиката, които ЕС и неговите партньорски държави са договорили съвместно и които са определени в съответните **документи за програмиране**. Тези документи за програмиране, както и инвестиционните планове, дават ясна насока на политиката за всички дейности на ЕС в областта на сътрудничеството. Наред с това географската диференциация между дейностите в областта на сътрудничеството също допринася за по-голямо въздействие върху развитието, като предлага мерки за подкрепа и инвестиционни дейности, които са съобразени с държавите и регионите бенефициери, като по този начин подобрява стратегическия и последователен подход на инвестиционната архитектура.

При прилагането на принципа „политиката на първо място“ в контекста на ЕФУР+ Комисията и ВП/ЗП са съпредседатели на Стратегическия съвет на ЕФУР+, който дава политически насоки за предстоящите операции. Благодарение на ИССРМС — Глобална Европа Стратегическият съвет на ЕФУР+ и регионалните оперативни съвети играят още по-важна роля, като насочват както операциите за смесено финансиране, така и бюджетните гаранции (включително тези, които преди това са били управлявани непряко в рамките на мандата за външно кредитиране или Инвестиционния инструмент за АКТБ). Освен това инвестиционната рамка за Западните Балкани продължава да бъде водещият орган за насочване на подкрепата и инвестициите в Западните Балкани чрез открит и приобщаващ подход „Екип Европа“ (и отвъд него), като работи в пълна съгласуваност със Стратегическия съвет на ЕФУР+.

Пътна карта:

Комисията в сътрудничество с ВП/ЗП ще:

- даде ясна насока на политиката в документите за програмиране и в икономическите и инвестиционните планове и ще гарантира, че всички инвестиционни действия на ЕС в рамките на ИССРМС — Глобална Европа и ИПП III са в съответствие с приоритетите, определени в документите за програмиране;
- публикува всички документи за програмиране, така че приоритетите на политиката да бъдат ясни за всички участници във финансовата архитектура на ЕС за развитие;
- гарантира, че Стратегическият съвет на ЕФУР+ ²⁹ подкрепя цялостната координация, взаимното допълване и съгласуваността на операциите, изпълнявани в рамките на ЕФУР+;
- продължи да въвежда стимули за насърчаване на конкретни политически приоритети и постигане на по-силно въздействие, например за да се гарантира, че инвестициите са насочени към онези региони, държави (включително най-слаборазвитите държави и други приоритетни региони/държави според случая), тематични приоритети (например климат, свързаност и др.) или групи (например младежи, жени, мигранти и др.), които са политически приоритет за ЕС.

²⁹ Финансиращите субекти, допустимите контрагенти, държавите партньори, съответните регионални организации и други заинтересовани страни може да получат статут на наблюдатели, когато е целесъобразно.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията в сътрудничество с ВП/ЗП:

- прие и публикува онлайн всички многогодишни индикативни програми (МИП) за над 130 партньорски държави и региони, както и икономическите и инвестиционни планове³⁰;
- представи през ноември 2021 г. на Стратегическия съвет на ЕФУР+ стратегически насоки и области на приоритетни инвестиции (инвестиционни прозорци), включително инициативите „Екип Европа“ за използване на гаранциите от ЕФУР+, които ще служат като ръководство за финансовите институции при изготвянето на предложените инвестиционни програми (ПИП).

Портал за инициативи „Екип Европа“, водещи инициативи и партньорства

Засилената координация на европейско равнище, която е от съществено значение за осигуряването на по-добри полезни взаимодействия и ефективност, ще бъде насърчавана чрез **съвместно програмиране и съвместно изпълнение**. Активната координация между държавите членки и техните ФИР следва също така да надхвърля използването на средства от ЕС и да се осъществява систематично, включително когато се използват собствените им ресурси. **Програмирането**³¹ на национално и регионално равнище включва също така подкрепа за **инициативите „Екип Европа“ (ИЕЕ) и за водещите инициативи** (съгласно икономическите и инвестиционни планове, Global Gateway и пакета за инвестиции „Африка — Европа“), в рамките на които институциите на ЕС, държавите членки и европейските финансови институции работят заедно с цел постигане на системна промяна в съответствие с принципа „политиката на първо място“ и стратегическите цели и ценности на ЕС. ИЕЕ свързват действията на ЕС и държавите членки за програмиране с финансовия им принос посредством координиран и стратегически подход на място. В рамките на съвместно договорени приоритети на политиката в конкретни държави и региони по света ИЕЕ насърчават предприемането на координирани действия с трансформиращо въздействие в партньорските държави/региони, като се използват комбинирани ресурси от всички участници. ИЕЕ са изцяло интегрирани в документи на ЕС за програмиране, като съществена част от многогодишните бюджети са предназначени за тях.

В съответствие с този подход и що се отнася до съседните на ЕС държави и Западните Балкани, икономическите и инвестиционни планове за всеки регион, разработени след интензивни консултации с партньорските държави и държавите членки, задават основните цели и **водещите инициативи** с оглед постигане на максимално въздействие в региона. Те са изцяло интегрирани в двустранните и регионалните документи за програмиране за съседните на ЕС държави и в рамката за програмиране по ИПП Ш.

ИССРМС — Глобална Европа формулира принципа за **открита и основана на сътрудничеството финансова архитектура за развитие**. Комисията ще се възползва от дългогодишния опит на подходящите финансови институции в областта на развитието на държавите членки, за да гарантира оптималното използване на техните широки секторни и географски експертни познания.

³⁰ Вж. тук: https://ec.europa.eu/international-partnerships/global-europe-programming_en, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/funding-and-technical-assistance/neighbourhood-development-and-international-cooperation-instrument-global-europe-ndici-global-europe_en и https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/enlargement-policy/overview-instrument-pre-accession-assistance_en.

³¹ Независимо дали става въпрос за съвместно или двустранно програмиране. Чрез съвместното програмиране ЕС и държавите членки се споразумяват да дадат съвместен отговор на стратегията за развитие на партньорската държава/регион, като по този начин предоставят незабавна възможност за повишаване на координацията, ефикасността и въздействието.

В допълнение към инструментите за институционално изграждане, които дават възможност за обмен на знания между държавните администрации в рамките на програми като TAIEХ или туининг, Комисията ще продължава да подкрепя започването на партньорства.

Пътна карта:

Комисията в сътрудничество с ВП/ЗП ще:

- поощрява водещи инициативи, инициативите „Екип Европа“ или предложения, основани на подхода „Екип Европа“ (в това число напр. консорциуми или инвестиционни платформи);
- проучва възможностите за въвеждане на стимули в рамките на ЕФУР+ за насърчаване на съвместни предложения, представени от няколко финансови институции, които имат общ интерес да постигнат поставените цели на политиката, по-специално такива от по-малък мащаб, нови участници или такива, за които не се извършва оценка по стълбове (стига за водещата институция да е извършена оценка по стълбове);
- укрепва инструментите за институционално изграждане в рамките на TAIEХ и туининг с оглед на това да се ускори изграждането на капацитет в ключови области на реформи и привеждане в съответствие;
- осигурява по-голяма прозрачност на инициативите „Екип Европа“;
- стартира портал за партньорства през 2022 г., за да улесни постигането на съответствие между търсенето от страна на партньорските държави и предлагането на помощ от страна на европейските участници.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията:

- започна разработването на множество инициативи „Екип Европа“ на национално, регионално и глобално равнище заедно с държавите членки, техните финансови институции в областта на развитието, ЕБВР и ЕИБ;
- извърши подбор заедно с държавите членки на водещите инициативи, представени като част от Global Gateway и пакета за инвестиции „Африка — Европа“;
- заедно с държавите членки започна да разработва [съвместен механизъм за мониторинг и докладване](#) на финансовото участие и резултатите от инициативите „Екип Европа“;
- създаде прототип на портал за партньорства, който предоставя информация от ключово значение за стоките и услугите, предлагани от доставчици от ЕС и от държавите членки, действащи в рамките на подхода „Екип Европа“. Порталът ще започне да функционира от април 2022 г.

Към по-голяма мобилизация на инвестициите от частния сектор

Още преди началото на пандемията от COVID-19 публичните ресурси изобщо не бяха достатъчни за преодоляване на огромния дисбаланс на финансирането на ЦУР, а финансирането за развитие все повече се използваше за мобилизиране на необходимите трилиони. На фона на кризата, нарастващите нужди и намаляващите ресурси е неотложно от всякога да се мобилизират собствени ресурси на база БНД, за да се помогне на държавите партньори да посрещнат финансовите си нужди и да постигнат ЦУР и целите на Парижкото споразумение. От решаващо значение е ЕС да мобилизира

финансиране от частния сектор, за да се подпомогне финансирането на екологосъобразно, устойчиво и приобщаващо възстановяване и да се ускори напредъкът в постигането на различните ЦУР. По-доброто използване на официалното финансиране за развитие е крайно необходимо, за да се подпомогне привличането на частно финансиране и използването на капиталовите пазари в подкрепа на ЦУР в развиващите се страни. В това отношение финансирането за устойчиво развитие е от ключово значение за мобилизирането на международен и вътрешен частен капитал за финансиране на устойчиви инвестиции в държавите партньори. Финансовото рамо на ИССРМС — Глобална Европа беше подсилено, за да се придаде по-голяма мощ на финансовите инструменти особено чрез гаранцията за външна дейност (ГВД), чрез която ще се осигурят инвестиции в размер до 53,4 милиарда евро, включително 40 милиарда евро в операции по линия на ЕФУР+ за периода 2021—2027 г., и по-специално — за да се подпомогне мобилизирането на допълнителни инвестиции от публичния и частния сектор. Благодарение на Global Gateway Европа ще изиграе пълноценно своята роля за ограничаване на недостига на инвестиции в световен мащаб и за по-успешно привличане на заемни средства в подкрепа на финансирането на ЦУР в развиващите се държави, по-специално чрез проучване на възможната роля на други заинтересовани страни освен традиционните участници във финансирането на устойчивото развитие.

Пътна карта:

Комисията ще:

- се стреми да привлече допълнителни инвестиции благодарение на възможностите за смесено финансиране и повишаването на капацитета на ЕФУР+ за предоставяне на гаранции, както и ще подкрепи усилията за увеличаване на финансовите инструменти, които имат отношение към устойчивостта, в партньорските ни държави;
- разработи цялостна стратегия³², насочена към подпомагане на държавите с ниски и средни доходи, за да се ускори притокът на вътрешен и международен частен капитал за извършването на устойчиви инвестиции в тези държави, като се възползва от помощта на експертна група на високо равнище;
- проучи в контекста на стратегията „Global Gateway“ възможността за създаване на европейски механизъм за експортен кредит с цел допълване на съществуващите договорености за експортен кредит на равнището на държавите членки и увеличаване на общата финансова мощ на ЕС в тази област.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията:

- подготви почвата за предстоящата покана за представяне на предложения в рамките на новата гаранция от ЕФУР+, като с поканата се цели да се получат новаторски, преобразуващи и въздействащи предложения, които ще послужат като средство за привличането на допълнително финансиране за партньорските държави;
- започна преговорите по гаранционните споразумения в рамките на изключителния прозорец за ЕИБ за държавни заеми и нетърговско кредитиране на поддържащо равнище и двата специални прозореца за търговско кредитиране на поддържащо равнище и кредитиране на частния сектор;

³² Както е обявено в [Стратегията за финансиране на прехода към устойчива икономика](#), публикувана на 6 юли 2021 г.

- предложи на Стратегическия съвет на ЕФУР+ специален прозорец за устойчиво финансиране от ЕФУР+, насочен към укрепване на финансовите инструменти, свързани с устойчивостта, и по-специално „зелените“ облигации, за да се мобилизира мащабен частен капитал, като същевременно се оказва въздействие върху развитието;
- започна да подготвя карта на финансовите инструменти на ЕС с оглед насърчаване на засилената им координация, включително на възможните връзки с експортните кредити на ЕС;
- започна да проучва възможността за създаване на европейски механизъм за експортно кредитиране, който да допълни съществуващите договорености за експортно кредитиране на равнището на държавите членки и да увеличи общата финансова мощ на ЕС в тази област, като спомогне за осигуряването на по-равнопоставени условия на конкуренция за предприятията от ЕС на пазарите на трети държави и по този начин улесни участието им в инфраструктурни проекти.

Подобрена правна рамка и процедури за по-ефективно изпълнение

Чрез ИССРМС — Глобална Европа правната рамка на ЕС за външна дейност е значително рационализирана и ще бъде от съществено значение за постигането на подобрена европейска финансова архитектура за развитие. В регламента са обединени няколко финансови инструмента и условия (за които през предходния програмен период са били налице различни механизми за управление и различни правни основания³³) в **една-единствена правна рамка и механизъм за управление**. Предишната структура доведе до разпокъсаност на външните действия, което затрудни осигуряването на полезни взаимодействия и съгласуваност на финансовите инструменти. С новата рамка се опростява оказването на инвестиционна подкрепа, като се осигурява **съгласуван набор от правила, процедури и управление**, и се създават еднакви условия на конкуренция за финансовите институции в областта на развитието на двустранно и многостранно равнище. Комисията също така работи по няколко нови инициативи, за да улесни партньорските институции в представянето на предложения за подпомагане по линия на ЕФУР+, като по този начин подкрепя целите за приобщаване.

Освен това с регламента за ИССРМС — Глобална Европа се създава независима, безпристрастна, приобщаваща и прозрачна **система за управление на риска** чрез Групата за техническа оценка на гаранциите плюс (GTAG+), която е открита за

³³ В многогодишната финансова рамка за периода 2014 — 2020 г. позицията „Глобална Европа“ се изпълнява чрез няколко финансови инструмента. Те включват:

- Регламент (ЕС) 2015/322 относно изпълнението на 11-ия европейски фонд за развитие;
- Регламент (ЕС) 230/2014 за създаване на инструмент, допринасящ за стабилността и мира;
- Регламент (ЕС) 232/2014 за създаване на Европейски инструмент за съседство;
- Регламент (ЕС) № 233/2014 за създаване на финансов инструмент за сътрудничество;
- Регламент (ЕС) 234/2014 за създаване на Инструмент за партньорство за сътрудничество с трети държави;
- Регламент (ЕС) 235/2014 за създаване на Европейски инструмент за демокрация и права на човека;
- Регламент (ЕС) 2017/1601 за създаване на Европейски фонд за устойчиво развитие (ЕФУР), гаранция от ЕФУР и Гаранционен фонд на ЕФУР;
- Решение (ЕС) 2018/412 за изменение на Решение № 466/2014/ЕС за предоставяне на гаранция от ЕС на Европейската инвестиционна банка за загуби по операции по финансиране на инвестиционни проекти извън Съюза (мандат за външно кредитиране);
- Регламент (ЕС) 2018/409 за изменение на Регламент 480/2009 на Съвета относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности.

експерти от партньорските институции и заинтересованите държави членки и се организира и ръководи от Комисията. Оценката на риска и методологиите за възнаграждение следва да се прилагат последователно за всички прозорци за инвестиции. GTAG+ ще насърчава общото разбиране сред финансовите институции относно методологията за оценка на риска и нейните основни допускания, като по този начин ще подобри цялостната прозрачност и в крайна сметка — ефективността на процеса на управление на риска.

И накрая, ИССРМС — Глобална Европа и ИПП III включват разпоредби за **засилено наблюдение и докладване**. Мониторингът на резултатите въз основа на доказателства и оценки може също така да подпомогне комуникацията и видимостта в съответствие с приоритетите, определени в стратегическите планове на национално, регионално и глобално равнище.

Пътна карта:

Комисията ще:

- създаде нова регулаторна рамка със съгласуван и опростен набор от правила и процедури за улесняване на подпомагането на инвестициите;
- изгради подобрен капацитет за управление на риска (Група за техническа оценка на гаранциите плюс — GTAG+) въз основа на системи и методологии, които са открити и прозрачни за партньорските финансови институции;
- следи междинните цели и резултатите от инвестиционните си операции в съответствие със своята система за мониторинг на качеството на изпълнението на ИССРМС — Глобална Европа (част от по-широката рамка за мониторинг и оценка на ИССРМС — Глобална Европа) и рамката за качество на изпълнението на ИПП III.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията:

- прие през юни регламента за ИССРМС — Глобална Европа, с който се опростяват правилата и по този начин се улеснява изпълнението на помощта за инвестиции чрез гаранцията от ЕФУР+;
- създаде подходящи структури за управление на риска, които включват:
 - звено за управление на риска, което функционира като GTAG+ и носи цялата отговорност за осигуряването на стабилно и независимо управление на риска на ЕФУР+;
 - в рамките на GTAG+, независима и приобщаваща експертна група по гаранциите (ЕГГ), която е открита за участие на експерти в областта на риска от финансови институции и заинтересовани държави членки и която отговаря за оценката и наблюдението на рисковия профил на програмите за еднократно обезпечение;
- стартира система за мониторинг на качеството на изпълнението на ИССРМС — Глобална Европа³⁴.

³⁴ Работен документ на службите на Комисията относно [стартирането на системата за мониторинг на качеството на изпълнението на Глобална Европа с включена ревизирана рамка за резултатите от Глобална Европа](#), 25 януари 2022 г., SWD (2022) 22 final.

Въпреки че ИССРМС — Глобална Европа е в основата на подобренията на настоящата финансова архитектура, Комисията ще предприеме допълнителни действия за постигане на по-голямо въздействие и подобряване на управлението на политиката, координацията, приобщаването и видимостта.

2.2.2 Мерки за утвърждаване на стабилно управление на политиката на ЕС

В настоящия раздел са представени допълнителните действия, насочени към укрепване на „управлението на политиката на ЕС“, в допълнение към посочените в раздела, свързан с ИССРМС — Глобална Европа и с други стратегически документи.

Заемане на единна позиция в многостранните финансови институции

В рамките на ЕС, що се отнася до съставите на Съвета, Комисията и ВП/ЗП подкрепят искането, изразено от няколко държави членки, че в обсъжданията в рамките на Съвета на финансирането за развитието следва да участват съответните два състава: Съветът по икономически и финансови въпроси (ECOFIN) и Съветът по външни работи (СВР — състав „Развитие“). По такъв начин ще се гарантира, че всички относими аспекти (финансова устойчивост, външна политика и въздействие върху развитието) са отчетени по въпросите, свързани с финансирането за развитие, и ще се улесни изработването на позиция на ЕС. Това може да допринесе за заемането на обща позиция в многостранните финансови институции. Последното придобива още по-голямо значение със стартирането на Global Gateway, чрез който се цели прилагане на хоризонтален подход за постигане на стратегическите приоритети на ЕС чрез подкрепа за инвестиции в трети държави, обхващащи както помощта за развитие, така и тази, която не е за развитие.

На международно равнище е от съществено значение да се осигури **ефикасна, координирана и съгласувана комуникация относно политическите приоритети на ЕС в рамките на форумите и органите, в които са представени множество европейски участници**. ЕС и неговите държави членки следва да **заемат единна позиция**, за да увеличат в максимална степен своето въздействие и влияние. ЕС следва да продължи да насърчава партньорствата с различни европейски и международни финансови институции в рамките на широка програма за реформи и ключови политически приоритети. По същия начин следва да се търсят общи позиции относно стратегическите планове на всички многостранни банки за развитие, в които като акционери участват държави — членки на ЕС.

Пътна карта:

Комисията ще:

- извърши допълнително проучване на възможностите за координация между ЕС и неговите държави членки, за да се гарантира популяризирането на ценностите и стратегическите цели на ЕС, както и постигането на общи позиции в международните и многостранните финансови институции. За тази цел Комисията ще се възползва от натрупания опит в областта на координацията с европейските изпълнителни директори в Международния валутен фонд (МВФ), Групата на Световната банка (ГСБ) и ЕБВР.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията:

- предостави предварителна информация преди заседанията на управителния съвет и проведе координационни срещи с изпълнителни директори от ЕС съответно в Групата на Световната банка, ЕБВР и МВФ, като призова за общи позиции по редица въпроси.

2.2.3 Мерки за насърчаване на засилената координация

В този раздел са представени допълнителните действия, насочени към засилване на координацията между заинтересованите страни в европейската финансова архитектура за развитие, освен вече посочените в раздела относно ИССРМС — Глобална Европа и в други стратегически документи .

Засилена координация на национално и регионално равнище

В съответствие със засиления акцент върху географския подход, когато се взимат решения относно проекти, които да бъдат обхванати от финансови инструменти, трябва да бъдат отчетени специфичните особености на държавата или региона (включително например въпросите, свързани с устойчивостта на обслужването на дълга), видът на необходимите инвестиции и финансовата(ите) институция(и), която(ито) ще участва(т). Насърчаването на по-тясна координация на национално и регионално равнище следователно ще е от решаващо значение.

Въз основа на експертния си опит, придобит на място, делегациите на ЕС следва да играят централна роля за оформянето на инициативите „Екип Европа“ и на други съвместни дейности за сътрудничество в държавите — партньори на ЕС, и в подкрепа на конкретни реформи на политиката. Европейските участници в областта на развитието и финансовите институции следва да разчитат особено и в по-голяма степен на делегациите на ЕС при изграждането на канали за инвестиционни проекти, които могат да имат трансформиращо въздействие върху развитието. Диалогът нагоре по веригата между делегациите на ЕС и ключовите участници в областта на развитието също ще засили съвместното програмиране и изпълнение на национално равнище с европейските партньори.

Отвъд финансовите инструменти и с цел ускоряване на изграждането на капацитет в партньорските държави техническата помощ също ще бъде засилена, включително чрез мобилизиране на експертния опит на европейския публичен сектор, по-специално в подкрепа на административните и регулативните реформи в държавите партньори и за насърчаване на спазването на европейските и международните стандарти.

Пътна карта:

Комисията в координация с ВП/ЗП ще:

- засили допълнително ролята на делегациите на ЕС като координатори/фокусни точки , за да се улеснят дискусиите нагоре по веригата с държавите членки, техните финансови институции и другите заинтересовани страни на място, както и за да се засили сътрудничеството на национално и регионално равнище;
- проучи възможността за въвеждане на механизми за техническа помощ, прилагани от различни финансови институции в областта на развитието, които работят съвместно, когато е възможно, с цел да се подпомогне разработването на подходящи за финансиране проекти в развиващите се страни и да се създаде благоприятна среда за частния сектор;
- организира редовни координационни срещи на регионално/подрегионално/национално равнище с участието на делегации на ЕС и на съответните финансови институции и централи/столици в областта на развитието;
- продължава да организира съвместни мисии и дни на държавата в някои региони.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията:

- повиши равнището на взаимодействие между делегациите на ЕС и финансовите институции, включително чрез консултации в рамките на етапа на програмиране и чрез общи усилия за създаването на канали от подходящи за финансиране проекти;
- проведе редовни координационни срещи с финансовите институции (и делегациите на ЕС) по региони/държави, на които бяха обсъдени приоритетите на политиката, политическият диалог с партньорските държави относно реформите и прегледите на механизмите за смесено финансиране и гаранционните операции (както е предвидено във всички гаранционни споразумения);
- въведе компонента за техническа помощ на новия инвестиционен механизъм за Латинска Америка и Карибския басейн;
- започна кампания за обучение на служителите в делегациите на ЕС, за да разположи дискусиите относно ЕФУР+ в по-широкия контекст на работата им;
- организира съвместни мисии и дни на държавата в някои африкански държави (напр. Того, Кот д'Ивоар), в съседни на ЕС държави (по-специално на изток) и в регионите, обхванати от процеса на разширяване;
- проведе първите заседания в контекста на инвестиционната рамка за Западните Балкани за прилагане на ЕФУР+.

Разширен диалог и сътрудничество с финансови институции от държави извън ЕС

Успешната глобална ангажираност означава също така, че ЕС трябва да разшири диалога и сътрудничеството с банките за развитие от държавите извън ЕС и да задълбочи партньорствата и съюзите със заинтересованите страни извън ЕС.

Пътна карта:

Комисията ще:

- проведе диалози на високо равнище с международни финансови институции извън сферата на ЕС, като диалога за задълбочено проучване с Групата на Световната банка, или други срещи на високо равнище с Международния валутен фонд, Африканската банка за развитие, Азиатската банка за развитие, Междуамериканската банка за развитие;
- проучи възможни области на сътрудничество с други международни финансови институции в областта на развитието (като напр. Скандинавския фонд за развитие, Ислямската банка за развитие, Арабската координационна група, наред с други).

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията:

- продължи диалога с други финансови институции освен тези с оценка по стълбове, включително Западноафриканската банка за развитие, Азиатската банка за инфраструктурни инвестиции, Азиатската банка за развитие, Ислямската банка за развитие, Арабската координационна група, Централноамериканската банка за икономическа интеграция, Карибската банка за развитие, Междуамериканската банка за развитие и Банката за развитие на Латинска Америка.

2.2.4 Мерки за изграждане на по-приобщаваща финансова архитектура

В този раздел са представени допълнителните действия, насочени към засилване на приобщаването към европейската финансова архитектура за развитие, освен вече посочените в раздела относно ИССРМС — Глобална Европа и в други стратегически документи .

Амбицията на Комисията е да постигне приобщаваща и интегрирана система, в която всички участници могат да участват със своите инструменти и експертен опит за увеличаване на публичното финансиране, привличане на частни инвеститори и подобряване на изграждането на капацитет и техническата помощ.

По-добрият поток на информация и редовният обмен, както е предложено в раздела за координацията, ще допринесат да се проправи пътят за приобщаване в по-голяма степен, като се гарантира, че всички държави членки и техните участници в областта на развитието са запознати с възможностите за инвестиране, както и че за постигане на по-голямо въздействие на място се използва най-ефикасното съчетание от инструменти и участници.

Осигуряване на приобщаващи дискусии на всички равнища

Всички заинтересовани страни — и по-специално Комисията, представителите на държавите членки в областта на развитието, европейските многостранни и двустранни финансови институции и организациите за сътрудничество за развитие — редовно ще правят преглед на постигнатия напредък в подобряването на европейската финансова архитектура за развитие. Това ще гарантира приобщаване в по-голяма степен чрез обединяване на всички представители на държавите членки в областта на развитието, европейските многостранни и двустранни финансови институции и организациите за сътрудничество за развитие заедно с Комисията.

Освен обсъжданията на високо равнище за преглед и насочване е необходимо да се засили приобщаващата координация на техническо равнище по хоризонтални въпроси.

Пътна карта:

Комисията ще:

- ще гарантира, че стратегическите аспекти, свързани с европейската финансова архитектура за развитие, се обсъждат от генералните директори на ЕС по въпросите на развитието на техните заседания — приобщаващ форум³⁵, който се свиква при необходимост, но поне веднъж годишно, както и че техническите въпроси се обсъждат по време на приобщаващи тристранни срещи на техническо равнище (напр. опростяване на заявленията за финансиране от ЕФУР+³⁶, споразумения за сътрудничество, съфинансиране, хармонизирани стратегии, процедури за взаимно доверие и признаване, екологични, социални и управленски въпроси и др.).

³⁵ Във форума участват генералните директори с ресор развитие от всички държави членки, както и съответните генерални директори на Комисията, отговарящи за международните партньорства, за преговорите за съседство и разширяване, за европейските операции за гражданска защита и хуманитарна помощ, както и генералният секретар на Европейската служба за външна дейност. В разширения формат на „Екип Европа“ форумът включва също така висшето ръководство на агенциите за развитие и финансовите институции на държавите членки, както и на ЕИБ и ЕБВР.

³⁶ Опростените начини за финансиране следва все пак да са в съответствие с принципа на добро финансово управление, и по-специално с принципите на икономичност, ефективност и избягване на двойно финансиране.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Службите на Комисията:

- обсъдиха с генералните директори на ЕС, отговарящи за развитието, на заседанието им, проведено на 5 октомври, промените, които са необходими за преразглеждане и подобряване на европейската финансова архитектура за развитие;
- проведеха техническа сесия на 9 декември 2021 г. с партньорските финансови институции, като наред с другото поставиха акцента върху процеса на кандидатстване за гаранция от ЕФУР+.

Засилена подкрепа за оценката по стълбове

Комисията цени високо възможността всички европейски финансови институции да играят своята роля във финансовата архитектура за развитие. Трябва да се отбележи, че оценката по стълбове не е предварително условие за участие в съвместни инвестиции (като ИЕЕ), и както беше посочено по-горе, Комисията ще проучи възможността за въвеждане на стимули за поощряване на съвместни предложения с европейски субекти, за които не се извършва оценка по стълбове (стига за водещия субект да е извършена оценка по стълбове).

Пътна карта

Комисията ще:

- продължи да подпомага и да предоставя методически насоки на европейските финансови институции, които са обект на оценка по стълбове.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията:

- предостави методически насоки на 7 европейски ФИР, които са обект на допълнителни оценки по стълбове, и на 2 нови кандидатстващи ФИР, включително на специални информационни срещи и чрез проверки за допустимост на новите заявления.

2.2.5 Мерки за повишаване на видимостта и влиянието на ЕС

В настоящия раздел са представени допълнителните действия, насочени към укрепване на комуникацията и цялостната видимост на ЕС, освен вече посочените в раздела, свързан с ИССРМС — Глобална Европа и в други стратегически документи.

Укрепване на комуникационните усилия в рамките на подхода „Екип Европа“

С цел увеличаване на видимостта на действията на ЕС и на държавите членки в областта на развитието, както на глобално, така и на местно равнище, и за да се гарантира, че на Европа се гледа като на участник, чието влияние в световен мащаб отговаря на значимостта на финансовата му интервенция, е от съществено значение участниците в европейската финансова архитектура за развитие да обединят сили в комуникационните си усилия.

С появата на нови донори е важно да можем точно да покажем степента на европейска подкрепа за държавите партньори. Ефективната комуникация относно цялостната подкрепа,

мобилизирана от ЕС и неговите държави членки, ще изисква преодоляване на недостига на съпоставими данни между държавите членки и европейските финансови институции.

Подходът „Екип Европа“ ще бъде ключов елемент от усилията на равнището на ЕС за стратегическа комуникация и публична дипломация както в световен мащаб, така и на национално и регионално равнище. В това отношение чрез ИЕЕ може да се предостави полезна и видима възможност за насочване на комуникационните усилия. За съседните на ЕС държави и за Западните Балкани фокусът на посланието ще е върху икономическите и инвестиционните планове като ключови инструменти за постигане на резултати в рамките на подхода „Екип Европа“.

Пътна карта:

Комисията в сътрудничество с ВП/ЗП ще:

- проучи възможността за разработване заедно с държавите членки и ФИР на съвместна рамка за отчитане на годишна основа на операциите за финансиране за развитие, осъществявани от ЕС и държавите членки в цял свят, така че да бъдат представени обобщени, консолидирани и съпоставими данни и постижения на ЕС и държавите членки в областта на финансирането за развитие в подкрепа на приоритетите за стратегическа комуникация;
- изготви стратегически комуникационни планове за държавите партньори, обединяващи дейности в областта на стратегическата комуникация и публичната дипломация, така че да се изгради дългосрочна мрежа, за да се демонстрират ценностите и принципите на ЕС, както и мащабът и обхватът на европейската ангажираност спрямо местната аудитория;
- предостави допълнителни комуникационни насоки и материали на делегациите на ЕС, държавите членки и европейските финансови институции относно подхода „Екип Европа“, които могат да бъдат използвани в комуникационните им дейности (напр. успешни примери на ЕС и на държавите членки в резултат на прилагането на подхода „Екип Европа“, които илюстрират действията ни и това какво отстояваме (местна призма, общи ценности, ориентиран към човека подход);
- координира с участващите финансови институции на ЕС и с държавите членки обявяването на нови операции в рамките на подхода „Екип Европа“ чрез новини (съобщения за медиите или канали в социалните медии) и съвместно участие, когато е целесъобразно, по време на церемониите по подписване на операциите, включени в портфейлите, обхванати от гаранцията от ЕФУР+;
- разработи ясен профил в интернет пространството за всички проекти, финансирани от ЕС, за които се използват смесено финансиране, бюджетни гаранции и техническа помощ.

Доклад за напредъка за 2021 г.:

Комисията в сътрудничество с ВП/ЗП:

- засили координацията в областта на комуникацията, включително чрез:
 - съвместна мисия на високо равнище на длъжностни лица от Комисията и от публични банки за развитие в Того през ноември 2021 г.;
 - съобщения за инициативи „Екип Европа“ в присъствието на представители на ЕС и на всички участващи държави членки (напр. ИЕЕ за производство на ваксини, за инвестиции в проходащи предприятия в Африка, за „зелената“ ИЕЕ в партньорство с Югоизточна Азия или за Глобалната инициатива за демокрация „Екип Европа“);
 - церемонии по подписване в присъствието на представители на ЕС, държавите членки и финансовите институции (например Инструментът за

управление на водите и природните ресурси за предотвратяване на наводнения в град Dien Bien Phu във Виетнам);

- предостави на делегациите на ЕС насоки и образци по отношение на стратегическата комуникация и публичната дипломация в помощ на изготвянето на стратегическите им планове;
 - преразгледа цялата си уеб среда относно сътрудничеството за развитие, за да гарантира, че подходът „Екип Европа“ и въздействието на ИЕЕ са изцяло отразени на външния уебсайт.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Необходими са бързи, координирани и амбициозни действия, за да се гарантира подобряването на европейската финансова архитектура за развитие и постигането чрез нея на желаното въздействие както за ЕС, така и за неговите партньори.

Отговорът, който беше даден чрез „Екип Европа“ на кризата, предизвикана от COVID-19, показва, че ЕС, неговите държави членки и техните финансови институции са силни, когато работят заедно и следват общи цели. Финансовата архитектура трябва да се основава на този подход, за да се гарантира, че финансовите партньори и съответните заинтересовани страни, основавайки се на съответната своя национална, секторна или финансова експертиза, обменят своевременно информация и работят заедно, като се започне от предоставянето на техническа помощ, инициерирането на проекти и предварителната оценка и се стигне до цялостната преценка. Действията им трябва да бъдат подчинени на общи цели и силно политическо управление на ЕС. Това ще доведе и до видимост и признание на ЕС като ключов международен партньор.

Активното участие и усилията на всички ангажирани партньори са от решаващо значение за оптимизирането на европейската финансова архитектура за развитие, за укрепване на сътрудничеството, за постигане на въздействие в максимална степен и за да се гарантира, че ЕС ще получи подобаващо признание като глобален играч от първостепенно значение. Комисията и ВП/ЗП са готови да играят централна роля в това начинание в тясно партньорство с всички европейски заинтересовани страни и вече са започнали да осъществяват предложените от нея действия по усъвършенстване.

Приложение: Участници в европейската финансова архитектура за развитие

Държави членки	Публични банки за развитие	Финансови институции за развитие	Агенция за развитие
Австрия	AWS	ОеЕВ	ADA
Белгия		ВЮ	Enabel
България			Генерална дирекция „Глобални въпроси“ — МВнР
Хърватия			Генерална дирекция „Икономически въпроси и сътрудничество за развитие“ — Министерство на външните работи и европейските въпроси
Кипър			МВнР
Чешка република		Национална банка за развитие (НБР)	CzechAid
Дания		IFU	Danida — МВнР
		(СФР) Скандинавски фонд за развитие	
		(СИБ) Скандинавска инвестиционна банка	
Естония		СИБ	МВнР
Финландия		Finnfund	МВнР на Финландия
		СФР	
		СИБ	
Франция	AFD	Proparco	AFD
			Expertise France — Министерство на външните работи
Германия	KfW	DEG	GIZ
Гърция			Hellenic Aid — Генерална дирекция „Международно сътрудничество за развитие“ — МВнР
Унгария		EXIM Унгария	MFAT Агенция „Помощ за Унгария“ — координация под егидата на министър-председателя
Ирландия			IrishAid — отдел в МВнР
Италия	CDP	SIMEST	AICS
			МВнР на Италия
Латвия		СИБ	МВнР
Литва		СИБ	CPMA
Люксембург			LuxDev
Малта			Министерство на външните работи и европейските въпроси
Нидерландия		FMO	SNV
			МВнР на Нидерландия
Полша			PolishAid — Отдел за сътрудничество за развитие — МВнР
Португалия		SOFID	Camões
Румъния			RoAid
Словакия		EXIMBANKA SR	SAIDC — SlovakAid
Словения			Отдел за сътрудничество за развитие и хуманитарна помощ — МВнР
Испания		COFIDES	AE CID
			FIAPP
Швеция		Swedfund	SIDA
		СФР	
		СИБ	
Държави извън ЕС			
Норвегия		СИБ	NORAD
		Norfund	
Швейцария		SIFEM	SDC
Обединено кралство		CDC	DFID (FCDO)
			Британски съвет

Членове на засиленото партньорство
Членове на Асоциацията на европейските финансови институции за развитие
Членове на мрежата от специалисти

Многостранни банки за развитие: Европейска инвестиционна банка (ЕИБ), Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР)

Световни/регионални/международни банки: Група на Световната банка (ГСБ), Африканска банка за развитие (АБР), Азиатска банка за развитие (АБР), Междумериканска банка за развитие (МБР) и др.